

DOBROGEA JURNĂL

REDACȚIA ȘI ADM. NIS PĂRIA
Str. Dorobanților 17

ORGAN SEPTAMINAL AL TINERIMEI DOBROGENE

DIRECTOR - PROPRIETAR
CONST. N. SARRY

Listele electorale comunale

Ne-am arătat în trecut, rămânând să ne dezvoltăm treptat, opiniunea noastră în chestiunea regimului politic excepțional, în care se găsește aceste două județe din dreapta Dunării — chestiune așa de vitală pentru această parte a țării, în cât, după unii, de dînsa ar depinde direct abundența de ploi la timp și înfrînarea așa zisului "Sărăciă!"

Fiindcă e vorba de acordarea unor drepturi însă-limitate pentru moment, mai tirziu în toată latitudinea lor — prima întrebare ce s'ar impune, ar fi neapărat următoarea: *Cui* vorfi oferite ele, *cine* sunt cei chemați să le primească și *cîți* sunt?

Încă din anul 1882, deputatul I. Ionescu Delabrad a ridicat în Parlament chestiunea aceasta, și e pe atît de trist, pe cît de inexplicabil, că nici pînă astăzi, după mai bine de un sfert de veac, nimenea nu s'a gîndit să întocmească o statistică minuțioasă, în care să se constate exact numărul și naționalitatea aborigenilor, găsiți aci la incorporarea provinciei cum și a celor veniți în urmă, fie Români din țară sau de peste munți și Basarabia, fie streini.

După incorporare, pentru a se popula acest ținut, pustiit din cauza emigrațiilor continue ale elementului autocton, se deschid căi largi acelor, cari ar fi doriți să se stabilească aci. Românilor din țară nu li se autoriza stabilirea în Dobrogea, de cît numai după ce prezintă un certificat, eliberat de Primăria și vizat de autoritățile administrative superioare, că ar fi regulat toate datoriile către fostul proprietar și Stat.

Trimiși de-ai acestora, pentru a examina condițiunile de trai în această provincie, găsindu-le avantajoase, emigrările de pe moșiile marilor proprietari de dincolo iași proporțiuni atît de îngrijitoare, în cît aceștia intervin și pe diferite căi oprese aceste incurziuni.

Nu dezaprobăm măsura luată de autorități. Plecarea a mil de brațe din țară, unde lipsa lor chiar așa era resimțită, ar fi avut ca consecință directă și imediată deprecierea pămîntului în mod simțitor, pe lingă alte multe neajunsuri, cari toate indirect s'ar fi resfrîns asupra tezaurului public. De cît voim să constatăm, că, în lipsă de ele-

mente indigene pentru popularea acestui imens ținut, se deschide poarta mare ori-cărui prim venit.

Pe lingă Românii din țările subjugate — pentru cari Dobrogea nu era o țară necunoscută, de oare ce încă din timpul Turcilor o cîntreerau cu oile — și a căror stabilire, cu puține nefecite excepțiuni, dintre slujbași era bine venită, găsește ocaziunea, de la ocupare și pînă la promulgarea legilor din 1880 și 1882, să se strecoare o sumă de elemente streine, care în scurt timp încep a poza în Dobrogeni pur sang.

Rînd pe rînd aceștia, grație unor acte fabricate nu cu multă greutate — erau de ajuns cîți-va martori de paie — revendică titluri de raiale și parvin a se înscrie pe listele electorale comunale.

Acest soi de parveniți cetățeni, al căror număr întrece coeficientul de 30 la sută, cu o pozițiune politică precară, cu o atitudine vecinic șovaitoare și dădătoare de bînuiri, au fost mirosiți — ca să zic așa — de cite-va persoane din localitate, care n'au pierdut ocaziunea de a-și face din amenințările periodice la adresa acestora un mijloc ilicit de profit. Cerceteze-se arhivele Tribunalului local și se vor găsi, în acest scurt interval, de la incorporare încoace, cetățeni contestați nu mai puțin de 15 ori — contestațiunii, bine înțelese, nesustînuite și retrase. . . .

Nu mai departe, chiar anul trecut, am avut de înregistrat cazuri de asemenea natură și, dacă nu cităm nume, o facem din deferență pentru aceste persoane, pe care noi ne-am deprins a le respecta, mai mult de cît se respectă ele înseși!

Dacă curmarea acestor stări degradatoare de lucruri este o chestiune de bun simț, tolerarea ei mai departe constituie o colosală greșală. Purificarea listelor electorale și eliminarea tuturor acelor elemente, furisate în mod necinstit și ilegal într'însele se impune neîndoios. Dreptul celor cetățeanul de aci însă de a procedea la această operă de sanare îl socotim insuficient.

Pe lingă marea masă cu indolența-i cunoscută, cite-va persoane, care ar putea cu succes întreprinde această acțiune, parte nu vor să strice relațiunile lor de afaceri iar parte se dedă la speculațiunii neiertate. Așa că se impune luarea unei dispozițiuni — printr'un text special de lege chiar, dacă e nevoie de întocmirea unei statistici o-

ficială și cu acea ocaziune toți, fără excepțiune, să fie obligați să produce acte, prin care să legitimizeze figurarea lor pe listele electorale comunale de astăzi.

Toți aceia, cari, fără să-și dea oboseala de a studia mai aprofundat chestiunea, reclama încetarea regimului excepțional, pentru provincie, ar face bine să unească vocile lor cu ale noastre pentru cît mai repede realizarea a acestei salutare dispozițiuni. Ar săvirși — fie siguri — un act cu adevărat național.

Dar aceasta e încă una din secundarele considerațiuni, care ne fac să vedem acordarea deplină a drepturilor politice pentru moment ca inoportună.

S.

Proprietatea Imobiliară Rurală

DEPOSEDĂRILE DE PĂMÎNT

din Dobrogea

XVI. Adevărații frustători ai Statului.

Să ne oprim un moment și asupra unui punct de o deosebită importanță. Ținem să dovedim, cine au fost în realitate adevărații usurpători și încălcători, fie ai terenelor Statului, fie ale emigrațiilor și dispăruților.

În urma deposițiilor pronunțate în baza lucrărilor primelor comisii, de cari d. Sc. Vărnăv, Prefectul județului Constanța, în lucrarea d-sale "Situatiunea generală a județului la sfîrșitul anului 1903", susține, că abia în *sută din constatări erau exacte*, se observă în anul următor o urcare considerabilă (de cite-va zeci de mil de lei) în veniturile domeniilor Statului din Dobrogea.

Porînd de aci, pe de o parte s'au aruncat cele mai ponegritoare ponoase în sarcina populațiunii locale, iar pe de alta s'au înălțat laude ditirambice la adresa funcționarilor domeniilor.

Să căutăm, cu aceeași obiectivitate ca pînă acum, a face lumină în această chestiune și pentru aceasta e nevoie să arătăm felul cum erau administrate domeniile Statului în această provincie pînă la acea dată.

Pînă mai deunăzi, nimeni nu știa din ce se compun domeniile statului în Dobrogea, de oare-ce nimeni nu a fost însărcinat vreodată cu ținerea unui inventar, în care să se consemneze: suprafața terenurilor aparținînd statului la laarea în posesiune a provinciei, ce s'a instrăinat cu timpul din aceste terenuri și în fine ce a mai rămas disponibil în urma vînzărilor și depozitărilor efectuate.

Agenții silvici ai ministerului de domenii care, în urma unui jurnal al consiliului de miniștri, din 12 Februarie 1890, au fost însărcinați cu administrarea în regie a moșiilor și a terenurilor statului, nu aveau nici planuri nici dosare, nici arhive; acești agenți închiriau pe un an, mai tot-d'una fără contract, *tot-d'auna fără licitație*, o sumă de pămînturi.

Singura formalitate ce se îndeplinea

consista în întocmirea unor liste, în care erau trecuți locuitorii, care au luat loturi cu arendă de la Stat, cu indicațiunea prețului arendei reale sau fictive.

Aceste liste, comunicate ministerului de domenii, erau transmise, sub-quala administrațiunii financiare.

Debitul era așa dar cel fixat de zeul ocolului silvic.

În astfel de condițiuni nu se putea și cîte terenuri ale statului au rămas nelichiriate, nici dacă debitul prezentat administrațiunii financiare reprezintă valoarea reală a arendei.

Pentru a se evita un control cît de mic și supărător și pentru ca situațiunea să fie cît se poate mai încurcată s'a dispus de către ministerul de domenii, ca zeții de ocol să corespundă de dreptul cu direcțiunea domeniilor statului pentru toate privește administrarea domeniilor din Dobrogea, deși există un șef de regiune, șeful ierarhic al șefilor de ocol. Șeful de regiune însă, în urma acestei ciudate hotărîri e însărcinat cu dirijarea șefilor de ocol numai în ce privește atribuțiunile de silvicultori ale acestora.

Dacă la aceste constatări am adăuga și faptul cunoscut și consemnat în acte oficiale că ministerul de domenii nu avea nici cunoștința, cea mai elementară de modul cum procedau acești agenți, reiese în mod evident dezordinea ce domnea în administrațiunea bunurilor statului din această provincie.

Cele de mai sus sunt confirmate cuvînt cu cuvînt de către d. Sc. Vărnăv în citata lucrare, care a fost înmînată chiar Suveranului.

Din acea expunere oficială se vede clar în buzunarele cul intra diferența, ce s'a observat că se lucra în plus și cum, spre a putea masca necinstea lor, acești agenți domeniilor, urbi et orbi, au căutat să prezinte ca usurpatori și frustrați ai bunului Statului pe niște oameni, pe cari arbitrarul și starea excepțională de aci li pune în imposibilitate de a-și susține drepturile cauză.

Și, ca culme a batjocurei și a nesocotinței, acești slujbași model au fost însărcinați să verifice titlurile de proprietate iar actele întocmite de ei să aibă puterea unor sentințe definitive!

XVII. Primele demersuri.

Populațiunea rurală de aci, în indignarea și îngrijorarea ei, a întocmit un memoriu semnat de zeii de înși, care a fost prezentat de către o delegațiune d-lui Ministru al Domeniilor, iar noi, în calitate de publiciști, cum nu puteam sta impasibili față de fără-de-legea ce se comitea, ne-am făcut interpretul alarmării generale, prin diferite organe ale pressei.

Glasul nostru al tuturor, care nu era de cît un slab ecou al tînguirilor a sute de nedreptățiți, loviți în drepturile lor de proprietate, în puterea lor de rezistență morală și materială, în soarta lor și a copiilor lor, nu putea rămîne fără răsune.

După ce discutăm chestiunea cu toată îngrijirea ce comporta importanța ei netăgăduită, ne permiteam a propune prin *Epoca* și o soluțiune, care, în parte a fost avută în vedere — singură după noi echitabilă și rațională și care putea aduce liniște printre spiritele legîtim alarmate. Iată-o:

"Pentru anul ce urmează, printr'un ordin special să se pună în vedere administrațiunii și locuitorilor, că se revine asupra tuturor depozitărilor,

facind ca toți să reintre în drepturile lor anterioare de proprietate.

Imediat să se constituie o comisiune compusă dintr'un delegat al Ministrului de Domenii, un profesor de drept, unul de economie politică, un agronom distins — permanenti — iar din fiecare comună un delegat pe câtune în parte — toți cu vot deliberativ.

Ceva mai mult. Această comisiune să nu vină aci spre a pune în executare un ordin sau o instrucțiune ministerială ei, ca să stabilească la fața locului normele, după care omii să rămână proprietari desăvârșiți, iar alții — dacă se găsesc și din aceștia — să piardă pentru totdeauna niște drepturi în sal exericitate.

Să se stabilească un itinerar pe plăși fixind ziua anchetei pentru fiecare comună. Acest itinerar să fie pus la cunoștință tuturor prin publicație înfrînșă, cu cel puțin o lună înaintea începerii operațiilor, pentru ca cei absenți să se poată prezenta, iar alții să-și procure actele necesare.

Cheltuielile necesitate vor fi suportate proporțional — suntem încredințați — de cel în cauză.

Cît privește lucrările de domenii tehnice, s'ar putea atașa doi specialiști de pe la Administrația locală a domeniilor — (Vezi Epoca de la 22 August 1903).

Mai jos, într'alt capitol, vom arăta motivele, care ne determină a propune această soluțiune.

XVIII. Adresa primului administrator al domeniilor din Dobrogea.

D. Niculescu Telega, Administrator pe atunci al domeniilor statului în Dobrogea, printr'o adresă către Prefectura acestui județ, No. 1104 dela 1 Septembrie 1903, ne-a dat un început de satisfacțiune. Vom da în esență conținutul acelei adrese.

D. Administrator începea prin a face o amendă onorabilă în numele acelor, cari au luat această samavolnicească dispozițiune, d-sa, personal, nefiind întru nimic responsabil sau vinovat. 1)

După ce atribuia starea deplorabilă de lucruri, de pe urma deposedărilor, relei voințe și interpretări a acelor, cari fuseseră însărcinați cu întocmirea tabourilor, d-sa cerca să arate, că nu a stat în intențiunea guvernului de a lipsi, în al său profit, o multime de oameni de pământul cumpărat și plătit în regulă. Nici o lege din cele existente n'ar fi justificat aceasta! (De perfect acord, N. A.) Ci Statul voia să intre în posesiunea terenurilor acelor emigrați și dispăruți, cari au lăsat proprietățile lor în plata Domnului, de a căror urmă nu se știe și care pământuri erau exploatare fără titlu, fără calitate, fără plată chiar, de niște persoane puțin corecte, care au știut să profite pînă atunci de o situație încurcată. Și aceasta, pînă la prezintărea proprietarului sau a moștenitorilor legali.

D. Administrator mai susținea, că ceea ce s'a făcut nu se poate numi o deposedare ci un act... administrativ. Statul adăoga d-sa — nu putea socoti acele terenuri ca intrate în patrimoniul său. (Da? Dar debitorii imediat a proprietarilor deposedați și urmărirea lor ca ardenași, ce rost a mai avut atunci? N. A.)

Incolo, în această adresă, se recunoștea exactitatea tuturor celor afirmate și susținute de noi, cu trei luni înainte, prin ziare. Nu se ezita a se spune, că comisiunile asupra cărora noi afirmam, că au trecut ca hoții de cal dintr'o comună într'alta, n'au întocmit tabourile într'un mod exact și scrupulos (sic). Se recunoștea, că au fost declarați ca dispăruți din comună, oameni cari locuiesc azi acolo, iar pe de alta parte au fost trecuți cu vederea oameni absolut fără nici un drept de proprietate.

Cît privește pe acei, cari, renunțind la coarnele plugului, au îmbrățișat o altă carieră prin orașe și cari era natural, să nu se mai găsească domiciliu prin satele unde se găseau loturile lor de pământ, d. Telega se pronunța

în sensul vederilor noastre expuse cu ocaziunea campaniei ce dusesem pînă atunci.

În sfârșit după ce conchidea, cu lucrările comisiunilor anterioare — au avut un caracter imperfect și ca întregime și ca exactitate — ruga Prefectura să pună în vedere Subprefecților, ca în viitoarele comisiuni, în care vor figura și d-lor, să caute să lucreze cu mai multă atențiune și în spiritul instrucțiunilor ce primesc.

Va urma **CONST. N. SARRY.**

Hazul Săptămînei.

Un domn se prezintă la Agentul Societății Decia-Romania și cere să fie asigurată contra accidentelor provocate de căderea șchelelor.

Adresați-vă d-lui Armand Renard — răspuns A. gentul. Noi nu facem operațiuni în numura aceasta.

ELECTORALE

În urma retragerii de pe arena luptelor politice locale a acoliților de ocazie ai d-lui Sc. Vărnăv, provocată de demisiunea acestuia, ori-că surprize la alegerile comunale de mâine păreau excluse.

Se da la început versiunea, că nu se va prezenta de cît o singură listă, compusă din cei trei candidați răușiți la alegerile parțiale de la 14 Noembrie, d-nii Koițiu, Zissu și Roman la cari se adăoga d-nii Ion Bănescu, Mișoșel și N. Filip.

Intervenind însă considerațiunii, peste cari — fideli lozincel noastre de a sta cît mai departe, ca grupare, de luptele locale — trecem, aceasta combinațiune nu s'a putut menține și în cele din urmă, primii trei retrăgîndu-se, d. Bănescu a format o altă listă, împreună cu d-nii N. Simionescu, T. Dabo, Grigoriu, T. Hagi Gheorghiu și O. Popp. În ultima oră maestrul de balotagii, d. N. Cealicu, înjghebează o formațiune din șase comercianți, compusă precum urmează: N. Rigani, I. Berberianu, P. Ciorapei, Vasile Toma, Vasile Petre și Boieru.

Accastă grupare — pe cît spune — nu are alte veleități de cît aceea de a afirma, că în Constanța există un puternic element negustoresc, de care ar trebui să se țină seamă. Se crede însă, că s'ar ascunde ce-va în dosul acestei combinațiuni zamislite în clocotul apeli.

Nu facem nici un pronostic. Rămîne, ca cetățenii să aleagă între cel bun și cel mai puțin bun.

Noul Prefect, d. C. Pariano, rămîne tot așa de strein de lupta, ce urmează să se dea.

Dăm mai jos, fără nici un comentariu, copie după ordinul Prefecturii No. 11 din 3 Ianuarie 1905 către Poliția orașului Constanța, unul din actele care promit inaugurarea unei ere bine-cuvîntate.

Domnule Polițai,

Din chiar firea lucrurilor rezultă că acel cari contribuie cu banul lor, să aibă dreptul de a-și așeza dările și împărți și controla cheltuielile.

Cum însă, ar fi imposibil din multe considerații ca tot numărul de cetățeni să-și poată exercita în continuu acest drept în masă, s'au stabilit prin legi ca ei să delege aceste puteri, unul număr restrîns de reprezentanți.

Cu cît dar, acești aleși sunt expre-

siunea mai fidelă a alegătorilor cu atît interesele acestora sînt mai garantate.

În Dobrogea mai cu seamă, unde legile excepționale, dau drept administrației să numească o treime din membrii Consiliului Comunal, conștiința alegătorului trebuie să fie și mai respectată.

Cu toate acestea am văzut că, adesea, agenții polițienesci, nesocotind și drept și legi, îngerează în ascuns, ba une-ori și pe față, spre a storce de la cetățeni o reprezentanță streină de nevoile și interesela lor.

Asemenea abuzuri Domnule Polițai, cari umilesc pe cetățeni și denaturează voința lor, compromițînd tot deodată pe acel cari le face, nici le doresc, nici le voi permite.

Vă fac dar răspunzător dacă în viitoarele alegeri comunale de la 9 Corrent, vre-unul dintre agenții polițienesci, se va face vinovat de acest fapt.

Prefect, C. D. PARIANO.

PORTUL CONSTANȚA

IV.

(urmare)

b). Digul din partea de Sud.

Servește la închiderea portului în partea de Sud, începe de la capul digului de apărare al terasamentelor, și se termină la farul alb-verde, care indică intrarea în port. Lungimea lui totală e de 600 m. și a sutorit în timpul execuției conține modificări și amenorări, întru cît experiența și mijloacele de lucru s'au îmbunătățit și înușit neîncetat.

Pe cînd digul din spre larg, — despre care ne-am ocupat în numărul trecut, — avea în secția transversală la printrul complet aproape 20 blocuri, de la 12 10 m., aci nu avem de cît maximum 6 blocuri, aproape de aceeași mărime.

Dispoziția blocurilor în partea din afară, formează și aci o scară cu trepte egale de 1 m. 70 înălțime, începînd însă numai de la cota + 0 m. sub nivelul mării continuînd ast-fel pînă la cota + 1 m. 00.

În corpul digului blocurile sînt așezate normal, avînd însă dimensiunile cele mai mari, adică blocuri de 4 m. 00 lungime, 2 m. 00 lățime și 1 m. 70 înălțime.

Așezarea blocurilor s'a făcut ca și la digul din spre larg, pe o platformă de arocamento, așezate și nivelate în mod special cu ajutorul scafandrenilor. La acest dig lusa ridicarea și manevrarea blocurilor s'a făcut cu o macara plutitoare. — un aparat de care ne vom ocupa în timp care a servit apoi și la executarea cheurilor.

Atît la acest dig cît și la cel din spre larg, pentru a le proteja mai bine, s'au aruncat în partea exterioară blocuri mari de piatră din Canara, avînd greutatea peste 500 Kgr., această asigurare mai mult stabilitate, lăunului de arocamento format din diferite categorii de piatră, cari puteau fi luate de valuri în timpul furtunilor.

Cu execuția ea acestui dig s'au întâmpinat mari dificultăți, din cauza lipsei de apărare contra valurilor și a hulei mării, și deci a imposibilității de a se așeza blocuri cu macaraua, care fiind plutitoare nu putea lucra de cît pe timpuri calme și fără hule. Imediat însă ce digul din spre larg a fost complet terminat o apărare naturală contra vînturilor de Nord și Est a fost creată și executarea digului s'a făcut în cele mai bune condițiuni.

Profilul de execuție însă s'a modificat, ast-fel că pe o mare lățime din dig, scara de blocuri, din apărare — din spre larg — a fost înlocuită cu blocuri aruncate, în mod neorganizat, apărare care a dat cele mai bune rezultate, la toate porturile maritime, care s'au îmbunătățit și care nu și-a desminșat eficacitatea și siguranța de execuție nici la portul Constanța.

D'asupra corpului digului, s'a executat apoi din zidărie brută un zid de gardă simplu și de 2 m. 50 înălțime de la nivelul mării, aceasta pentru a înălțura trecerea valurilor, ridicate de vînturile de Sud, în interiorul portului.

La capătul acestui dig, se află așezat un far cu lumină alternativă alb și verde, avînd o înălțime de aproape 12 m. de la nivelul apeli, și o vizibilitate optică foarte redusă neservind de cît numai la marcarea intrării portului.

Lungă acest far și tot pe digul de Sud, se află instalată o sirenă, de o construc-

ție foarte modernă, pusă în funcțiune cu ajutorul aerului comprimat, iar motoarele întrebunțate sînt cu benzina. Pe timpuri de viscol și ceață, cînd semnalele optice din port nu pot fi distînse sirena dirige vapoarele spre intrarea în port. Însemnătatea acestui semnal acustic e netăgăduită, eficacitatea lui însă pe viscole și furtuni mari este pusă la îndoială. Întru cît raza spațiului în care sunetul sirenei poate fi perceput e subordonată grosimii celei sau viscolului, direcțiunii și tăriei vîntului, care poate de multe ori devia sau anihila sunetul.

c). Digul pentru apărarea platformii.

Acest dig își are origina în gura tunelului de acces în port, și se termină prin intersecție cu digul pe Sud. Metrează, în parte de a închide portul în partea de West și de a apăra platformele viitoare de valuri; el este făcut în întregime numai din arocamento de diferite categorii. Statul Român u'a executat în regie de cît numai alături 228 m. de dig, restul de 616 m. fiind executat de antrepriza Adrien Hallier. Lungimea totală a acestui dig este deci de 844 m.

Actualmente pe acest dig se află așezate conductele de petrol, cît ale Statului cît și ale societății Steaua Română, servind la încărcarea vapoarelor, pînă la terminarea instalațiunilor și a bazinului de petrol.

d). Digul de la intrare.

La 980 m. aproximativ, de la origina digului din spre larg începe digul de la intrare, cu care face un unghi de 90°. Digul de la intrare are o lungime de 120 m. și se termină cu un far identic cu cel de la capul digului de Sud, în ce privește mărimea și construcțiunea, diferîndu-se numai la lumii cari și aci sînt tot alternative, însă roșii cu alb. Acest far este rămas încă de pe timpul cînd Compania Engleză, a executat — sub dominațiunea Turcă — digul bazinului vechiu, și era așezat înainte la capul acestuia ca far principal. Acum însă a fost reinstalat la digul de intrare al marelui port.

Execuțiunea acestui dig la adăpostul celui din spre larg, a fost foarte repede și în bune condițiuni terminată. Cu un profil mult mai simplu ca cele descrise pînă aci, întru cît pozițiunea lui — fiind aproape de pretutindeni apărat — dicta această simplificare.

D'asupra corpului digului s'are atînga cota + 2 m. 50 s'a executat un zid de gardă de 2 m. 00 înălțime aceasta pentru a feri de valuri, platforma aprinsă între digul din spre larg și cheul paralel executat cam la 50 m.

Între cele 2 diguri de Sud și de intrare descrise pînă aci, marcate ambele cu cîte un far cu lumină alternativă se află un spațiu liber de 160 m. 70 poarta de intrare prin care vasele au acces în bazinurile interioare ale portului.

Deschiderea de 160 m. de la intrare s'ar părea, a fost exagerată, dacă nu se ține seamă că mărimea ei a fost subordonată grăuții ce ar întâmpina vasele cu pânze la intrarea în port, pe timpuri nefavorabile.

Cu aceasta am terminat descrierea lucrărilor de închidere ale portului; în numărul viitor vom descrie cheurile și lucrările din interior, precum și o parte din instalațiunii.

I. G. Făgărășanu

București Ianuarie 1905.

Correspondența din Sulina.

Lăsînd la o parte Constanța, care s'a bucurat de o foarte bine-voitoare atențiune și sollicitudine din partea tuturor guvernelor, să vedem un moment cum stăm și cu restul provinciei.

Tulcea, un oraș de aproape 20 mil locuitori, este economiceste un centru mort. Lipsită de comunicație regulată cu restul țării, face ca și micile sale afaceri să sufere considerabil. Dar să las gria această unui Tulcean și fiindcă ne aflăm aci, să ne lăsăm în voia curentului și să mergem spre gura fluviului. În stînga se văd sate mizerabil construite și pline de malarie.

Lăsîndu-ne mai jos pe curent, ochii se loveșc de aspectul unui mare port maritim, anunțat prin mulțimea catargelor vapoarelor. O uzină măreață și

sute de glepuri de ambale părți ale fluviului dau orașului importanța unui mare port.

Am e. Săina, acest mic port, care abia figurează pe tabelele administrative ca reședința de plasă; are cinci mil locuitori stabili și în timpuri de activitate în port încă atâția flotanti.

Acest port, a cărui activitate comercială se poate compara cu a celor mai mari porturi și care pentru străinătate e un punct bine cunoscut, pentru țară e un centru nelămurit și izolat, care în timpurile normale este de trei ori pe săptămână legat cu restul Regatului, iar în timpuri anormale, cum e iarna, mai bine de opt zile, ori-ec fel de comunicație — afară de cea telegrafică — e imposibilă.

Și cu toate acestea Săina ar merita o mai mare atențiune:

Pe lângă faptul, că e reședința permanentă a Comisiei europene, care prin lucrările ei grandioase a făcut posibil la Galați și Brăila accesul vaselor de cel mai mare tonaj și ca atare ar trebui să fie obiectul unei îngrijiri mai de aproape, dar, ce-va mai mult, cum sute de vapoare, aparținând la diferite naționalități, se opresc aici fără să mai atingă și alte porturi de ale noastre, pleacă cu impresia Săinei — un sat înconjurat de papură, cu un aer infect și acru și cu milioane de țigări — impresia ce o raportează asupra întregii țări.

Fără să mai insistăm asupra datelor ori-cărui guvern față de este-va mil de locuitori din această localitate, lăsată cu desăvârșire în plata Domnului și în voia întâmplării, accentuăm numai asupra celor două considerațiuni de mai sus, care singurele ar fi destul de puternice, ca să a răgă atențiunea celor în drept și înoceni.

Pentru aceasta însă trebuie un personal administrativ pentru acest centru alt-fel recrutat de cît pînă acum, care, pe de o parte să pună în cunoștință centrul de toate nevoile localității și măsurile la care eventual ar trebui să avizeze, iar pe de alta să știe a nu se face de ris, față de mii de străini cari ne vizitează.

Vom reveni.

ROMEO.

cunoscută de societatea omenească din timpurile cele mai vechi, acordându-i un statut juridic și scutiri legale, care nu le au cel-ai-știi cetățeni.

De acest fapt tinându-se socoteală, urmează că preotul nostru trebuie să fie pe deplin convins că: sfînta lui misiune preotească, este una și aceeași fie la biserică, fie afară din lăcaș; cu alte cuvinte: preotul este și trebuie să fie profunditatea și totdeauna, numai, preot. — În fine, ca să fie și mai înțeles: preotul, fiind necerind, trebuie să fie pătruns pînă în adîncul sufletului său, cu caracterul lui preotesc, domină peste personalitatea lui de cetățean și are stăruință în interesul și buna orînduire a cetățenescă care trebuie să fie în statul și țara noastră.

Alt-fel, exercitarea fără rezerve a drepturilor politice și amestecul preotului în luptele electorale, va atrage după sine rezultatele cele mai dezastruoase pentru îndeplinirea cu sfîntenie a misiunii lui pastorale, din care biserică și religioana vor suferi, iar preotul va deveni obiectul de dispreț al tuturor oamenilor.

În vorbirea din biserică, ca și aceea afară din biserică, se cuvine ca preotul să fie totdeauna cuviincios și respectuos către autoritățile Statului căci, după cum învață sfîntul apostol Pavel — toată stăpînirea de la Dumnezeu este orînduită etc.; iar pe cetățeni să-i enoriași, să-i stimeze și să-i respecte în aceeași măsură, pentru că toți sunt romîni și ai lui Dumnezeu.

Ar fi un mare merit pentru un preot, care prin prudența sa pastorală și prin tactul său social ar câștiga față de enoriașii lui acea încredere, demnitate și autoritate morală, în cît atunel cînd aceștia — împinși de patimile politice — luptînd cu înverșunare unul în contra altora, el, să-l sfătuiască, a avea o atitudine frățească între ei, de oare-ce toți sunt romîni, fil și cetățeni ai Statului nostru românesc; că, prin prea multă îndeletnicire în luptele politice, mai ales a celor cari n'au o anumită pregătire pentru afacerile politice, să părăsesc alte afaceri comerciale-economice, lăsându-le în mâinile străinilor, care se îmbogățesc din produsele țării și din nevoile poporului nostru românesc.

Intîmplări și fapte

D-l Prefect Pariano, de anul nou a oprit jocurile la noroc; nu toți însă s'au supus acestei ordonanțe, și ca probă, niște necunoscuți pînă în prezent Poliției și-au încercat norocul la Caseta din biuroul D-lui Manisalian cîștigînd modica sumă de 1231 lei. D-l Manisalian luînd aceasta drept un puț de giol a reclamat D-lui Polițai Cimbru care a început cercetările.

În ziua de 2 Ianuarie a avut loc alegerea consiliului auxiliar al funcționarilor publici din localitate; s'au ales D-nii Iorgulescu, Prădintze, C. Cominovic, Controlor: N. Diaconescu, Casier și Ciomoi secretar.

Pe timp de iarnă Maustafa Sulf Ioșar din Medjidia rămăsese fără de ghetă. Ce s'a gîndit, ce s'a rezgîndit că într-o noapte, prin chel potrivite, a intrat în prăvălia D-lui Stefan Ștațios, și a șterpelit mai multe perechi de ghetă, pantofi și jurnătași — voind pe somne să încalce și pe alții. — Înd-că nu-l încalca însă nici o pereche, d. sub-comisar Slatineanu s'a îndurat să-l încalce.

Chelnerii Abrusi Gheorghe și Gușepe Cuglivan încercînd acum cîteva zile să scapă într'un geamantan mai multe chilograme de zahăr și cutii de sare, grănicerul Gheorghiu Emanuel puse mîna pe ei, stricîndu-le tot rostul.

CARNETUL UNUI POSAC

Doi Interviewuri

Suntem în plină campanie electorală și de aceea am sîmțit să iau cîte un interviu la personalitățile politice mai marcante din localitate.

M'am adresat mai întîi d-lui Tanasache. Cu omabilitatea cunoscută, îmi oferă un scaun de papură în jurul mîngulului din dughiana d-sale. După ce-mi întinse tabachera și în care se găsea niște praf de mahoră, începurăm conversația.

— Partidul d-roastre a luat cîrmă statului în niște împrejurări foarte dificile.

— Da.

— Nu mă îndoiesc însă, că niște bărbați politici, de talia celor pe cari îi prenumăriți partidul conservator, secondași de bine-voitorul concurs al unor bărbați ca d-roastră, va ști să facă față ori-cărei situațiuni.

— Da.

— Eu cred, că nu veți avea de împlinit rezistență serioasă la alegerile de Dumineca viitoare.

— Da.

— Cîte voturi credeți să întrunească opoziția?

— Da.

— Ni s'a spus, că vi s'a destinat în Consiliu demnitatea de al doilea ajutor de primar, loc ocupat pînă acum cu multă îndemănare de d. Petre Grigorescu?

— Da.

— Cine credeți, că va fi numit prim ajutor?

— Da.

Intervenind băiatul din prăvălie, care îmi pune în vedere că stăpînușii nu știe să vorbească romînește, mă scot să plec. Cînd să-mi iau rămas bun și să mulțumesc de interviu acordat, d. Tanasache îmi întinde o mînă de roșcovă.

M' transport de aci în d. Vasile Petru care figurează pe lista opoziției. Era în toiul discuției cu un Arzuț, căruia îi vorbea despre un export de bragă pentru America. După ce se scărpină pe ceafă și strivi ce-va între unghiile de la degetele mîinii, se întoarce spre subsemnatul scobîndu-se în nas. Crezînd că am în fața meu un liberal încarnat, ca anul ce se opune d-lui Bănescu, începui:

— D. Sturdza s'a retras de la putere într'un mod onorabil.

— Da.

— Să mulțumesc Oculței d. Cantacuzino, că alt-fel, nu mai pupa puterea.

— Da.

— Cum credeți, că veți eși din alegerea de Duminecă?

— Sunt sigur că partidul negustorilor va zdrobi pe d. Bănescu.

— Da.

Văzînd că nu mă învîță să stau jos, îmi iau singur un scaun.

— Eri, că surprins, d-le Vasile, un dialog. Unul susținea, că sunteți tot un fel de Spiro Diamandopulo. Mă revoltasem.

— Da.

— Îmi venia să-î trag două palme. Susținea nerușinatul, că sunteți mai gros la cap chiar de cît Kir Spiro.

— Da.

— Nu credeți, că fără bani nu se pot face alegeri.

— Nu știu rumănește!

— Bunăzina.

— Adio!

În ultimul moment aflu că s'a expediat d-lui Cantacuzino. Președinte de Consiliu, următoarea telegramă: În numele populațiunii din această provincie, subsemnatii trecînd peste orice considerațiuni de partid și animați de sentimente cu adevărat filiale pentru țara-mamă, rugăm respectuoși să bine-voii a face să se abroge Legea organică a Dobrogei și aceste două județe să intre în dreptul comun.

Redactată de noi
TANASE H. GHEORGHIU
VASILE PETRU.

Sargiu.

INFORMAȚIUNI

Numirea d-lui Lungeanu în postul de Administrator al Domeniilor nu e încă oficial confirmată.

Comunicația întrerupîndu-se din cauza viscolului și d. Sinescu, judecilor însărcinați cu prezidarea alegerii de mîine neputînd veni, aceea nu fost amînată pentru Dumineca 16 e.

Cotetăria D. Postelnicu exprimă cările sale cele mai călduroase pentru Anul nou oac. set clienți, care au fost trecuți cu vederea de a fi felicitați personal.

Alături a avut loc înmormîntarea mult respectatei mame a fraților Lascariș. Cortegiul funebru a fost compus dintr-o numeroasă și distinsă asistență. Condoleanțele noastre întristatei familii.

Marinarul I. Johnson de pe vaporul englez «Lidie» în seara zilei de anul nou, întorcîndu-se din oraș și voind a petrece pe alți doi colegi de la Vaporul Duk Of York, pe cînd urca schelea a alunecat și a căzut în mare înecîndu-se.

Toate cercetările făcute pînă în prezent pentru descoperirea cadavrului au rămas fără nici un rezultat.

Femeia Neaga Coortescu din comuna Gherenger nu știe din ce cauze a părăsit domiciliul conjugal, ceortînd și mai multe obiecte de valoare.

Bibliografie. S'au primit la redacție următoarele scrieri:

Județul Tulcea. Dare de seamă prezintată consiliului județean de Luca Ionescu Prefect.

Românii față de Sârbi și Bulgari de Ilie Bărbulescu, laureat al Academiei Române.

Teatru de școală de Ana Gh. Tănăsescu, directoarea școlii No. 1 de fete din Constanța.

Problemă

No. 3

Persoanele, care în 10 zile, ne vor trimite dezlăgarea problemei însoțită de couponul No. 3 vor participa la cîștigarea unui deșteptător de masă.

Cîte fac 1 și cu 1?

Dezlăgarea problemei No. 1 ne-au trimis-o exactă următoarele persoane: Alex. A. Kalfayan din Medjidia. Iosef Gheorghiu din Techirghiol. M. Vasilescu din localitate. Premiul a fost cîștigat prin tragere la sorți de d. Iosef Gheorghiu.

ROMANIA

Comisariatul Circumscripției II din ORAȘUL CONSTANȚA

Publicațiune de Vînzare

Conform adresei D-lui Jude Ocol, Constanța No. 127, se publică spre cunoștință generală că în ziua de 16 Ianuarie 1905, oara 10 a. m., se va vinde prin licitație publică pe Piața Carol acest oraș, averea imobiliară a debitorului G. C. Stefanescu, în pretențiunea D-lui I. Karaghiozoglul compusă din mobilier de casă.

Doritorii sunt rugați a se prezenta la ziua, locul și oara arătată cu banii gata spre a concura depunînd și garanția cerută de lege.

No. 104. Sub-Comisar, C. Frangopol
1905 Ianuarie 8.

DOBROGEA JUNĂ

COUPON No. 3